

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали
I Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Миколаїв, 20-21 листопада 2017 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки та управління

ОБЛКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ**

Матеріали
I Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Миколаїв, 20-21 листопада 2017 р.

Миколаїв
2017

Конференцію зареєстровано в УкрІНТЕІ (посвідчення № 55 від 26.01.2017 р.).
Рекомендовано до друку рішенням вченої ради обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 3 від 20.11.2017 р.).

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Редакційна колегія

О. Є. Новіков – д-р екон. наук, доцент;
О. М. Вишнеvsька – д-р екон. наук, професор;
Н. М. Сіренко – д-р екон. наук, професор;
М. В. Дубініна – д-р екон. наук, доцент;
А. В. Бурковська – канд. екон. наук, доцент;
Т. І. Лункіна – канд. екон. наук, доцент;
І. В. Баришевська – канд. екон. наук, доцент;
Ю. Ю. Чебан – канд. екон. наук, доцент;
О. І. Мельник – канд. екон. наук;
А. С. Полторак – канд. екон. наук;
С. В. Сирцева – канд. екон. наук;
Н. О. Шишпанова – канд. екон. наук.

Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв; 20-21 листопада 2017 р. – Миколаїв : МНАУ, 2017. – 104 с.

У збірнику опубліковано тези доповідей на I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку», на якій обговорювались питання модернізації складових фінансової системи України: закономірностей, ризиків, протиріч; реформування системи обліку і аналізу в умовах трансформації фінансової системи України; закордонної практики фінансової та соціальної інфраструктури в забезпеченні розвитку фінансової системи України; інноваційного розвитку суб'єктів господарювання в умовах реформування фінансової системи України; застосування математичних методів та інформаційних технологій у забезпеченні розвитку фінансової системи України.

Відповідальність за достовірність наведених у статтях даних та тверджень несуть їх автори. Стиль і оформлення авторів збережені.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «МОДЕРНІЗАЦІЯ СКЛАДОВИХ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ЗАКОНОМІРНОСТІ, РИЗИКИ, ПРОТИРІЧЧЯ»

Dragan O. The current state of the financial system in Ukraine	6
Бурковська А. В., Богатий О. В. Переваги функціонування єдиного казначейського рахунку в Україні	8
Гайдар І. І. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності в Україні	10
Жулім М. С., Тусова Н. О. Управління ризиками діяльності страхових компаній у контексті економічної безпеки	12
Золотарьова О. В., Сириця С. О. Напрями модернізації страхового ринку в Україні	14
Літвак А. В. Структура бюджетного механізму формування і використання фінансових ресурсів	16
Манькута А. І. Значення управління фінансових ресурсів в системі казначейства	18
Мікуляк К. А., Калнауз Д. В. Методологія кластеризації бізнес-моделей комерційних банків України	21
Ніколов О. П. Модернізація фінансової системи України в умовах глобалізації	24
Полторацький А. С., Полозенко В. А. Місце фінансових ризиків у системі економічної безпеки України.....	26
Сердечна Ю. С. Формування попиту на послуги страхового ринку в Україні	28
Шатохін І. Ю. Принципи реалізації бюджетної політики регіону	30
Шемянська Ю. Організація оплати праці на сільськогосподарських підприємствах	32
Шишпанова Н. О. Місце страхових компаній на фінансовому ринку України ...	35
Шкапоєд В. К. Оподаткування вітчизняних сільськогосподарських підприємств	37
Шкарлет Т. В. Роль фінансового менеджменту в діяльності страхових компаній	39

СЕКЦІЯ «РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Добровольський П. А. Особливості аналізу фінансового стану суб'єктів малого підприємництва	41
Козка А. Підходи до визначення капіталу в економічній науці.....	44
Мартинюк Д. Я. Проблеми податкової системи в Україні та шляхи її вдосконалення	46
Потривасва Н. В., Бондаренко Т. В. Теоретичні основи розрахунків за заробітною платою.....	48

СЕКЦІЯ «ЗАКОРДОННА ПРАКТИКА ФІНАНСОВОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Vodnar O. Financial instruments for providing integrated rural development: european experience.....	50
Байбардина Т. Н., Демиденко Е. Н., Бережнова К. П. Современные аспекты развития ресторанного бизнеса Республики Беларусь	52
Клименко А. О. Збалансована система показників як інструмент управління підприємством	54

Кравчук І. С. Уніфікація фінансової інфраструктури Європейського Союзу	57
Кульбачна Л. А. Діагностика банкрутства в контексті антикризового управління підприємством	60
Покровська О. В. Фінансове забезпечення розвитку сільських територій : досвід ЄС	62
Самойлик Ю. В. Оцінка чинників впливу на агреговані фінансові показники розвитку країн	64

СЕКЦІЯ «ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Баришевська І. В. Джерела фінансування інноваційного розвитку підприємства	66
Вієнко Є. В. Перспективи розвитку зеленого туризму в Україні	69
Іванова І. В. Фінансові механізми інноваційного розвитку економіки України ..	71
Грішнова О. А., Козловський А. Т. Проблеми нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності підприємств молокопереробної галузі	74
Крочак М. С., Шегда А. В. Вплив невизначеності на вибір стратегії промислового підприємства	77
Лункіна Т. І. Соціалізація економіки як новий етап розвитку суспільства	80
Прокопчук В. В. Характеристика діяльності страхової компанії «Uticо» на страховому ринку України	82
Танклевська Н. С., Карнаушенко А. С. Bitcoin – інноваційна платіжна система сьогодення	84
Ціпуринда В. С. Інноваційний підхід до планування та впровадження інновацій	87
Шоробура Н. М., Маліновська О. Я. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку України	90

СЕКЦІЯ «ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Боднар О. А., Тусова Н. О. Вплив соціальних мереж на розвиток інформаційного суспільства	93
Головко М. Й. Прогнозування податкових надходжень до бюджетів України	96
Перков В. В. Сучасні аспекти фінансового планування в аграрних підприємствах	100
Юдіна С. В., Каламбет К. М. Фінансове планування на основі визначення граничних значень доходу та витрат підприємства	102

Мікуляк К. А.

здобувач вищої освіти ступеня «магістр»

Калнауз Д. В.,

Керівник відділення «Миколаївське», МРУ АТ КБ ПриватБанк

Миколаївський національний аграрний університет

МЕТОДОЛОГІЯ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ БІЗНЕС–МОДЕЛЕЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Сьогодні оновлення банківської системи України пов'язане з подоланням негативного впливу світової фінансової кризи. Реформування банківського сектора України покликано забезпечити стабільну та ефективну діяльність банківських установ. Проте це залежить від врахування особливостей розвитку, до яких входять:

- макроекономічне середовище, в якому на сьогодні функціонують банківські установи та їх клієнти;
- конкурентне середовище на ринку банківських послуг;
- бізнес–моделі, які існують в даний момент.

Визначення бізнес–моделей банківських установ надає змогу краще розуміти такі особливості їх діяльності, як: значення фінансово-економічних показників, відношення до ризиків, що виникають у процесі здійснення банківської діяльності; політики управління на системному рівні. Визначення бізнес–моделей банківських установ допомагає систематично перевіряти їх поведінку на ринку та визначати ступінь їх вкладу у системний ризик, що може використовуватися для регулювання їх діяльності.

Питанням формування бізнес–моделей банківських установ на основі кластеризації приділяють увагу науковці, до числа яких належать: О. Заруцька [2], В. В. Коваленко [3], Д. Подікін [4], В. Рашкован [4] та ін.

Банківські установи відрізняються в залежності від специфіки своєї діяльності, стратегії та структури балансу. Для досягнення конкурентних переваг вони обирають бізнес–модель, яка найкраще розвиває та використовує їх сильні сторони. Банківські бізнес–моделі не є статичними, а мають тенденцію до зміни постійно, враховуючи розвиток фінансового ринку. Основою розроблення нової бізнес–моделі є статистичний алгоритм кластеризації. Використання кластерного аналізу дозволяє ідентифікувати групи банків (кластерів) з аналогічними бізнес–моделями [1]. Матриця вихідних або стандартизованих даних має розмір $m \times n$, у якій m – чинники та симптоми впливу на бізнес–модель; n – об'єкти, з яких складається сукупність. Компактна група об'єктів із всієї вихідної сукупності, для якої квадрат внутрішньої групової відстані від об'єктів групи до її центра ваги менше середнього квадрата відстані від всіх об'єктів до центра ваги всієї вихідної сукупності є кластером.

Чим більше серед виділених груп кластерів, тим більш успішною є розбивка дослідженої сукупності об'єктів. Виходячи з цього, пошук і виділення у вихідній сукупності об'єктів максимальної кількості кластерів, які

розглядаються як кількісно однорідні групи одночасно за всіма чинниками–симптомами, є завданням кластерного аналізу [3]. Для поставленої мети це означатиме, що вдалося виділити групи банківських установ з близькими значеннями показників, що відображають їх бізнес–моделі. Бізнес–модель можна описати за допомогою інформації щодо цільових клієнтів банківської установи та продуктів, які їм пропонують, а також задіяних при цьому маркетингових каналів (мережі філій, альтернативних каналів). Метою у визначенні бізнес–моделі є надання об'єктивної оцінки структури бухгалтерського балансу комерційних банків.

Для визначення бізнес–моделей використовуємо інструменти формування кластерів: активи/філії (грн); середній термін погашення кредитів (роки); середній розмір кредитів (тис. грн); частку власного капіталу та субординованого боргу (%); частку роздрібних кредитів (%); частку роздрібних депозитів (%); частку кредитів (%).

Змінна Активи/Філії свідчить, наскільки ефективно банк використовує мережу філій. Високе значення вказує на відносно невелику кількість філій. Середній термін погашення кредиту розраховується як середньозважений термін погашення кредиту в роках, застосований до залишків станом на певну дату. Показник відображає часовий горизонт, на якому банк працює зі своїми клієнтськими продуктами. Середній обсяг кредиту, який розраховується як відношення загального обсягу портфеля кредитів та кількості кредитів і показує які кредити надають банківські установи великому бізнесу. Частка власного капіталу і субординованого боргу показує частку запозичених коштів банківської установи. Частка роздрібних кредитів – це їх частка в активах, що генерують дохід (вказує на цільових клієнтів банківської установи). Високе значення даного інструмента свідчить про те, що комерційний банк в основному обслуговує фізичних осіб. Якщо значення низьке, то банківська установа орієнтована на корпоративний сектор або інші джерела доходу. Частка роздрібних депозитів – частка роздрібногo фінансування в загальних зобов'язаннях без субординованого боргу (вказує, якою мірою банківська установа покладається на фізичних осіб у фінансуванні своїх операцій). Частка кредитів – частка кредитів у активах без урахування міжбанківських кредитів (свідчить, наскільки банківська установа залучена до некласичної діяльності). Якщо значення низьке, то банківська установа має у своєму портфелі велику кількість нетипових активів.

З позицій банківського регулювання та нагляду кластеризація бізнес–моделей дає змогу оцінити стан кожної структурно–функціональної групи та її окремих інструментів, встановлювати запобіжні обмеження для будь–якої банківської установи з метою підтримки її фінансової стійкості як основного елемента конкурентоспроможності в умовах глобалізації ринку банківських послуг.

Список використаних джерел:

1. Yip A. Dynamik Cluster Formation Using Level Set Methods / Andy M. Yip, Chris Ding, Tony F.Chan // IEEE Trans. on Pattern Analysis and Machine Intelligence. – June, 2006. – vol. 28, №6. – P. 877–889.
2. Заруцька О. Обґрунтування підходу до масштабного розподілу банків України на основі структурно–функціональних груп / О. Заруцька // Вісник НБУ. – 2012. – № 10. – С.20–24.
3. Коваленко В. В. Роль банків у забезпеченні сталого розвитку реального сектору економіки України / За ред. В. В. Коваленко. Одеса, ОНЕУ, – 2016. – 244 с.
4. Рашкован В. Кластерний аналіз бізнес–моделей українських банків: застосування нейронних мереж Кохонена / В. Рашкован, Д. Подікін // Вісник НБУ. – 2016. – №238. – С.13–41.